

Србија као КОЛОНИЈА

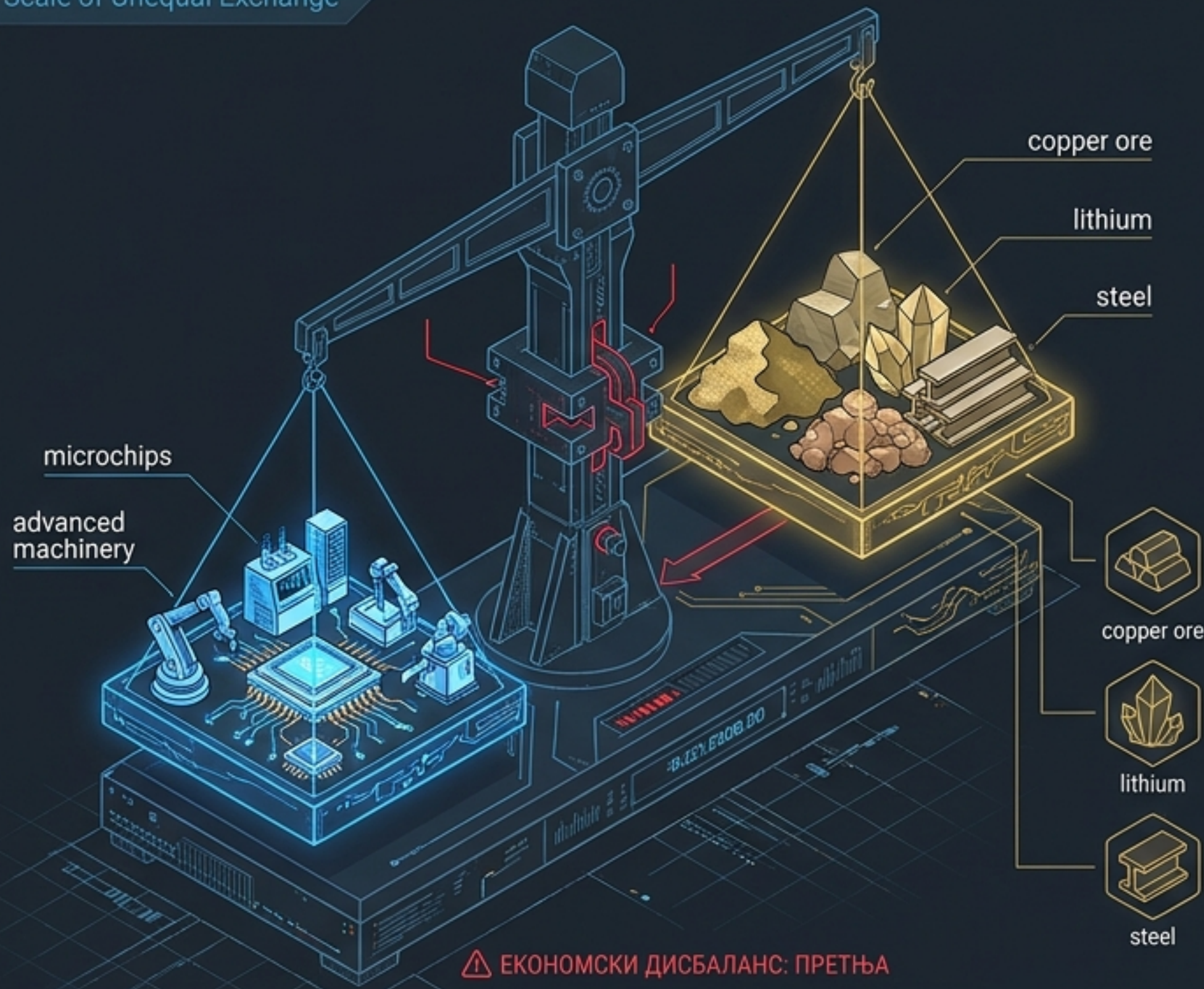
Механизми екстракције и пут ка суверенитету

Деконструкција правне архитектуре која омогућава заробљавање ресурса и стратегија за повратак институционалног суверенитета.

Илузија слободне трговине и теорија зависности

Scale of Unequal Exchange

Асиметрија моћи

Споразуми између економског цина и транзиционе државе не стварају партнерство, већ воде ка економском гушењу. Домаћа привреда не може да парира субвенционисаној страниој роби.

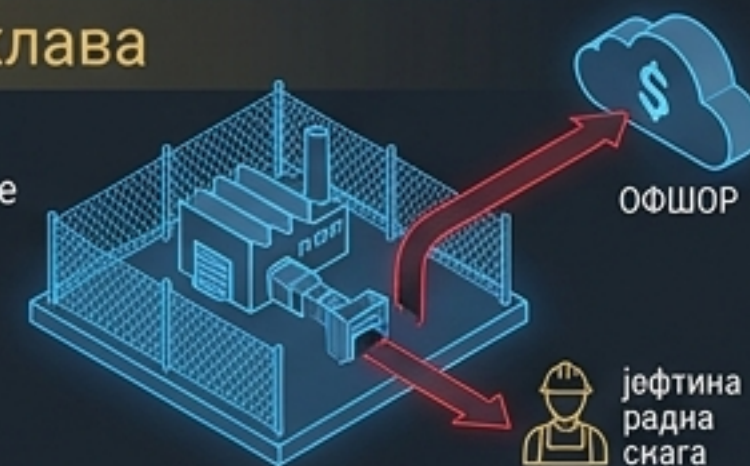
Размена неједнаких вредности

Правно цементиран модел у коме слабија земља извози сировине ниске вредности, а увози софистицирану технологију, губећи способност стварања финалних производа.

Колонијална енклава

Стварање специјалних економских зона из којих се профит директно извлачи у офшор, претварајући државу у пуку извозну платформу јефтине радне снаге.

Анатомија екстракције кроз два основна модела

Арапски модел

Примери: ПКБ, Београд на води
(Al Dahra, Eagle Hills)

Механизам: Директни ад-хок међудржавни споразум.

Правна полуга: Доношење Lex specialis закона којима се брзопотезно суспендује комплетан домаћи правни поредак за конкретну локацију.

Англо-аустралијски модел

Пример: Рио Тинто (пројекат Јадар)

Механизам: Коришћење и узурпација домаћих институција.

Правна полуга: Конвертовање истражних у експлоатациона права кроз домаћи закон, уз коришћење БИТ уговора из 2002. као правног штита из сенке.

Невидљиво оружје: БИТ уговори и ИСДС арбитраже

Савршена олуја: Кинески модел као трослојни штит

Слој 1: Кровни споразум (Арапски модел)

Изузеће од домаћих тендера за изградњу инфраструктуре. Уговори имају јачу правну снагу од домаћих закона.

Слој 2: БИТ споразум (Британски модел)

Апсолутна заштита од еколошких казни и национализације под претњом ИСДС арбитраже.

Слој 3: Споразум о слободној трговини (2024)

Бесцарински извоз сировина и концентрата бакра назад на кинеско тржиште.

Најразвијенији механизам заштите страног капитала на свету који не оставља ниједну правну празнину за одбрану суверенитета.

Геополитичка мапа правосудне капитулације

Русија

Енергетика (НИС)

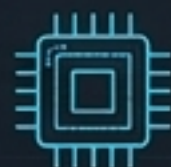
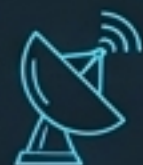
Нафтно-гасни споразум (2008) + БИТ. Гарантована заштита ниске рударске ренте од 3%.

САД

Технологија и енергетика

Специјални споразум са Међународном развојном финансијском корпорацијом (ДФЦ) о апсолутној заштити улагања.

Европска унија

Банкарство и концесије

Споразум о стабилизацији и придруживању (ССП) + БИТ уговори појединачних чланица.

Турска и Азербејџан

Инфраструктура

Споразуми о стратешком партнерству и директно додељивање капиталних пројеката без конкуренције.

Регионални контекст: Заробљавање државе у Источној Европи

Мађарска

Олигархијски аграр Виктора Орбана. Државна земља дата у дугорочни закуп партијским људима под плаштом заштите од странаца.

Албанија

Арапски модел преликан на луку Драч. Lex specialis за истог инвеститора из УАЕ.

Румунија и Бугарска

Страни фондови контролишу преко 40% пољопривредног земљишта кроз правне празнине.

Деценијски БИТ спор Румуније због рудника Рошиа Монтана.

Украјина

ММФ укидање мораторијума 2021. и предавање најплоднијег чернозема западним агро-холдинзима.

Форензичка архитектура транзиције

Фаза 1: Урушавање

Намерно економско слабљење и деградација домаћих комбината лошим државним управљањем.

Фаза 4: Ротирајућа врата

Корумпирани политичари напуштају државне функције и прелазе у фотелје приватних консултаната тих корпорација.

Фаза 2: Спасилац

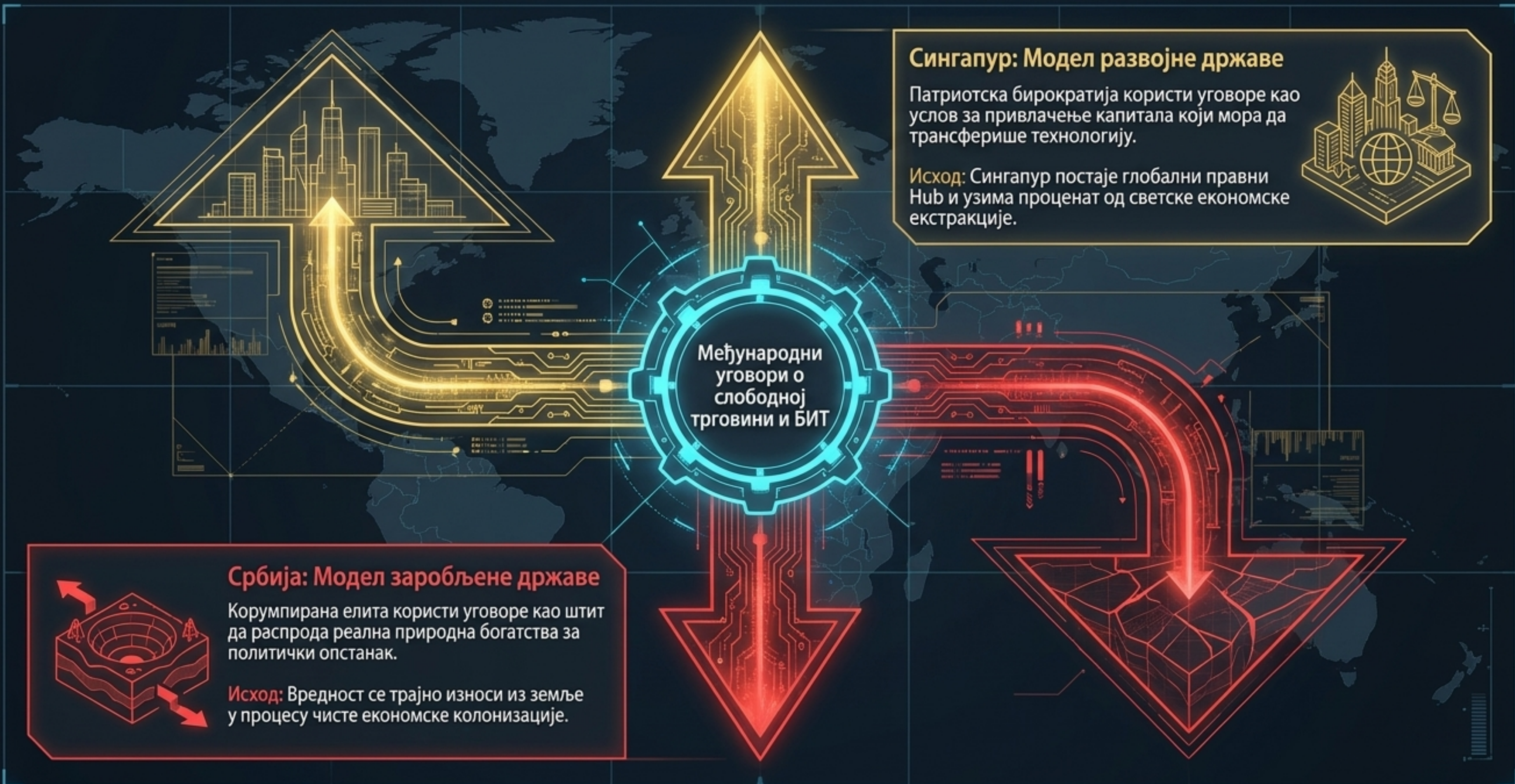
Политички притисак да се ресурси хитно спасу довођењем страног стратешког партнера.

Фаза 3: Суспензија права

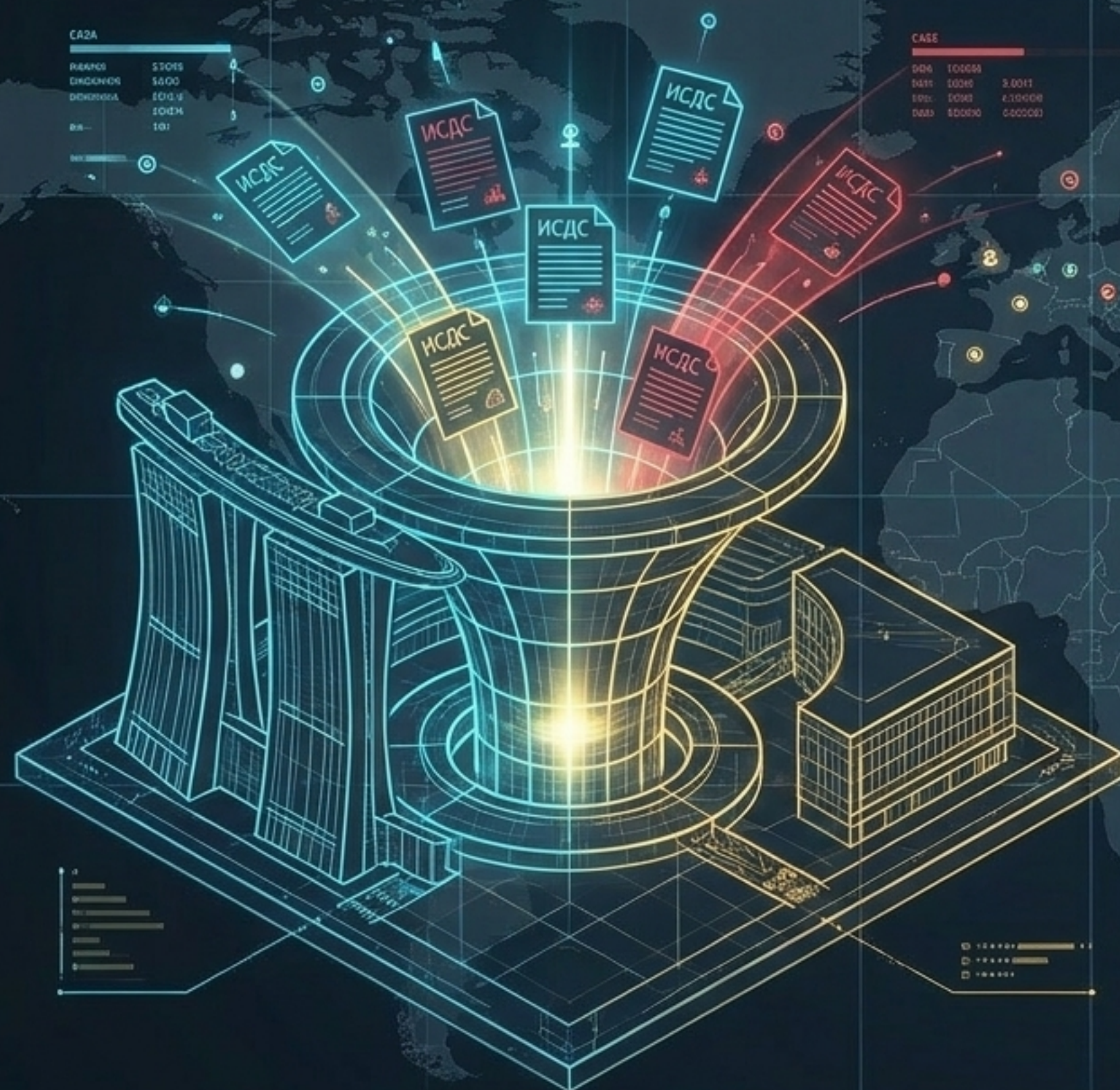
Доношење посебних Lex specialis закона и међудржавних уговора изнад домаћег еколошког система.

Огледало суверенитета: Зашто исти алати дају супротне резултате?

Институционална одбрана: Како Сингапур кроти ИСДС звери

Креирање сопственог борилишта

Уместо да дозволи да се спорови воде искључиво у Вашингтону, Сингапур је основао Сингапурски међународни арбитражни центар (SIAC).

Наметање правила игре

Када се корпорације споре у Азији, оне долазе на терен Сингапура и суде се по њиховим правилима.

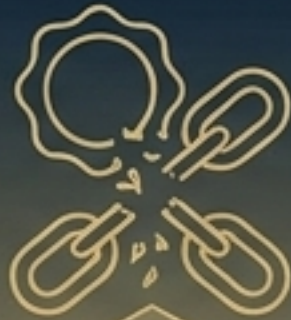
Стратегија асиметричног огледала

Колонијални алат претворен је у бизнис извозног правосуђа. Коришћење међународног права за пројекцију моћи, а не за сопствену предају.

Архитектура лека: Предлог Закона о економској и еколошкој лустрацији

Суспензија специјалних права

Проглашавање ништавним свих међудржавних клаузула које стране инвеститоре изузимају из домаћих еколошких, радних и урбанистичких закона.

Драстично подизање ренти

БИТ штити од одузимања, али не и од подизања пореза и еколошких такси до економске неисплативости загађења.

Обавезна локална прерада

Апсолутна законска забрана извоза сирове руде и концентрата бакра, чиме се прекида модел сировинске базе.

Еколошка клаузула изузећа и прекид колонијалне матрице

Закон мора јасно прописати да **ниједан међународни** или билатерални споразум не важи уколико инвеститор угрози **животну средину и националну безбедност**.

Јавни интерес здравља нације мора стајати изнад сваког међународног приватног суда и арбитраже.

Економска лустрација није само унутрашњи обрачун са корупцијом. Она је **нужан хируршки рез** којим се Србија ослобађа из транзиционе матрице која је опустошила целу Источну Европу.